

Mücahidlerin Beytu'l-Malı

Musa Ebu Cafer

4 Oca, 2018

<https://ilimvecihat.com>

بسم الله الرحمن الرحيم

Hamd alemlerin Rabbi olan Allah'a, salat ve selam efendimiz Rasûlullah'a, Ehl-i Beytine ve Ashab-ı Kiramına ve yoluna tabi olan mü'minlere olsun.

Müslümanların yardımlaşma, dayanışma ve İslamî çalışmalarında etken rol oynayan unsurlardan biri Beytu'l-Mal'ın varlığıdır.

Beytu'l-Mal'ın lügat manası: Özel veya genel malların korunduğu eve Beytu'l-Mal denir.

İstılahtaki manası: İslami devlete gelen zekat, ganimet, cizye vs. gelirlerin toplanıp dağıtıldığı kuruluşa bu ad verilmiştir.

Rasûlullah (*sallallahu aleyhi ve sellem*) döneminde Beytu'l-Mal tabiri kullanılmamıştır. Bunun için özel bir mekan edinilmemiş ancak Müslümanlara gelen malları Peygamberimiz (*sallallahu aleyhi ve sellem*) görevliler vasıtasıyla kayıt altına aldırılmış, malları toplattırıp değişik yerlerde muhafaza ettirip zamanı gelince sahiplerine dağıtmıştır.

Her ne kadar gelen haberler Beytu'l-Mal'ın Ömer (*radiyallahu anh*) döneminde kurulduğunu beyan etse de, bazı rivayetler vardır ki daha önceden yani Ebu Bekir (*radiyallahu anh*) döneminde kurulduğunu işaret etmektedir. İbni Abdülber'in (İstiab) kitabında, İbni Hacer'in (Tehzibül tehzib) kitabında Muaykib Bin Ebi Fatıma'nın, Ebu Bekir ve Ömer (*radiyallahu anhum*) döneminde Beytu'l-Mal'a görevli olarak tayin edildiği geçmektedir. İbni Esir tarih kitabında şunu bahseder: Ebu Bekir'in, Medine etrafında, Sünh denen mevkide Beytu'l-Mal'ı vardı. Medine'ye taşınincaya kadar o evde kaldı. Taşınınca, o eve koruma koyalım mı? diye teklif verilince, "hayır" cevabını vermiştir. İçindeki malı Müslümanlara dağıtır, bir şey kalmazdı. Medine'ye taşınınca Beytu'l-Mal'ı evinde yaptı. Ebu Bekir (*radiyallahu anh*) vefat edince, Ömer (*radiyallahu anh*) güvenilir kimseleri alıp Beytu'l-Mal'ı açınca, içinde sadece bir dinar buldular. İçinde ki malı fakirlere dağıtırdı. Ona rahmet okudular. Ebu Bekir (*radiyallahu anh*) vefat ederken, nafakası için Beytu'l-Mal'dan aldığı bütün paranın geri çevrilmesini varislerine emretmişti.

Mücahidlere Beytu'l-Mal'dan Maaş Verilebilir Mi?

Beytu'l-Mal'dan verilen kimselerin arasına Allah yolunda cihad edenlerde bulunmaktadır. Zira bu sınıf zekat verilen ve ayette beyan edilen sekiz sınıftan biridir. Bu mücahidlerin gerek silah, mühimmat ve savaşta yapılan masrafları ve gerekse geçinmek için aldıkları paralarda girmektedir. Ancak Şeriata göre

zengin hükmünde sayılan yani 85 gram kadar altın değerinde parası olan bir mücahide Beytu'l-Mal'dan maaş verilebilir mi? Bu konuda ihtilaf vardır. Ebu Hanife (*radiyallahu anhu*) görüşüne göre zengin sayılan mücahid, zekattan alamaz. Ancak Cumhura göre yani İmam Malik, Şafii ve Ahmed (*rahimehullah*)'a göre zenginde olsa alabilir. Bu konuda kuvvetli görüşte budur. (Allah daha iyisini bilir.)

Beytu'l-Mal'ın Tasarruf Hakkı:

Tasarruf hakkı halifeye, yoksa Müslümanların emirine verilir. Emir uygun gördüğü güvenilir ve adil kimseye verebilir. Beytu'l-Mal emire veya sorumlu olan kişiye verilirken istediği şekilde tasarruf etme hakkına sahip değildir. Gelen her bir kuruş ve harcanan her bir kuruşun Allah-u Teâlâ tarafından hesabı sorulacak inancıyla tasarrufta bulunması gerekmektedir. Kişi kendi malına nasıl dikkat ediyorsa Beytu'l-Mala ait olan mala, daha çok dikkat etmek zorundadır.

Peygamber efendimiz (*sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurur: "*Bazı kimseler haksız olarak Allah'ın malında tasarrufta bulunuyorlar. Kıyamet gününde onlara ateş vardır.*" (Buhari)

Özellikle Müslümanların geneline ait olan mallardan almak, çalmak vebal olarak Allah katında daha da büyüktür. Bu konuda peygamber efendimiz (*sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurur: "*Kimi bir işe kullanırsak, iğne ve daha büyüğünü bizden gizlerse, kıyamet gününde boynuna bukağı olur ve onu getirir.*" (Müslim)

Hayber günü ashaptan bazıları gelmiş, falan şehid filan şehid oldu derken başka birini şehid diye bahsederlerken Peygamberimiz (*sallallahu aleyhi ve sellem*) "**Hayır, ben onu ateşte çalmış olduğu bir aba veya bir örtü içinde gördüm.**" diye buyurmuştur. (Müslim)

Bu adam Kirkire adında, zenci birisi olup, Peygamber efendimiz (*sallallahu aleyhi ve sellem*)'in bineğinin yularını tutan birisiymiş. Ganimetten bir elbise veya bir örtü çalmıştı.

Mesele bu kadar hassas iken, genelde Müslümanların ve özelde Mücahidlerin bu konuya daha çok dikkat etmeleri gerekmektedir.

Bu Konuda Beytu'l-Mal Sorumlularına Nasihat

Günümüzde özellikle Mücahidlere gelen paralar, zekat, sadaka, fıtır sadakası, keffaret, kurban, adak ve akika kurbanı ve bazen ganimet malı olarak

gelmektedir. Bazı kardeşlerimiz bu paraları Mücahidlere gönderirken kendisini, çocukluğunu mahrum ederek Allah'ın rızasına ulaşmak ve cihad hareketinin devamı için infak etmektedirler. Bizim gözümüzde belki basit görünen bazı miktarları adam kazanırken, sabahtan akşama kadar güneş altında veya kışın yağmur ve kar altında çalışarak elde etmiştir. Verdiği bu zorlu emeğin karşılığını Mücahid kardeşlerine göndermektedir. Bunu göz önünde bulundurarak harcama yapmak gerekir. Müslümanların mallarını harcarken israfa girmeden, yanlış harcamalarda bulunmadan ve şahsi şeylere girmeden dikkatli bir şekilde harcamalı ve dağıtırken adil bir şekilde davranılmalıdır.

Hepimizin bildiği meşhur bir kıssa vardır. Bir gün Ömer (*rahimehullah*)'ın evine bir misafir gelir. Ömer (*radiyallahu anhu*) o esnada hesap kitap işleriyle meşgulken işini bitirince var olan mumu söndürür ve başka bir mum yakar. Neden böyle yaptığına anlam veremeyen misafir, bu hareketin sebebini sorar. Ömer (*radiyallahu anhu*) derki: Az önceki mum Beytu'l-Mal mumu idi. Beytu'l-Mal'ın işleriyle meşguldüm. Şimdi ise kendi şahsi işime bakıyorum. Bu sebeple bana ait olan mumu yaktım!

Bir rivayette yine şöyle geçer: Bir gün Ömer (*radiyallahu anhu*) Beytu'l-Mal işleriyle meşgulken küçük bir oğlu gelip Beytu'l-Mal'dan bir hurma alır. Ömer (*radiyallahu anhu*) onu görünce elinden almak için yönelir ve bırakmasını söyler. Ama küçük olan bu oğlu dinlemez ve kaçır. Onun peşinden koşar, yakalamak üzereyken çocuk hurmayı ağzına atar. Onu yakalayıp elleriyle ağzını açar ve hurmayı ağzından çıkarır. Geri götürüp yerine koyar.

Beytu'l-Malla uğraşan kardeşler, işlerini güzel yaparlar ve Müslümanların mallarını muhafaza ederlerse onlara büyük ecir verilecektir. Ama aksine dikkat edilmez israf, yanlış tasarruf, adaletsizlik ve malzemeler muhafaza edilmediği için bozulmaya ve yok olmaya sebebiyet verirlerse Allah katında veballeri büyük olur.

Beytu'l-Mal'dan Maaş Almak Kişinin Cihad Sevabını Azaltırmı?

Bizler Allah için yaptığımız ve karşılığında para, menfaat almadığımız her amelin şüphesiz sevabı daha büyük, ancak amel karşılığında ele geçen her bir menfaat o amelin sevabını küçültecektir.

Peygamber efendimiz (*sallallahu aleyhi ve sellem*) şöyle buyurur: **"Allah yolunda gazveye çıkanlar ganimet elde ederlerse, ahiretteki ecirlerinin üçte ikisini acele (Dünyada ele geçirmiş) etmiş olurlar. Kendilerine üçte bir kalır. Eğer ganimet elde etmezlerse ecirleri tam olur."** (Müslim)

Hadisteki bu meseleye kıyasla kişi cihad bölgesinde veya İslamî çalışmalarda ücret almaktan uzak durdukça ecir o oranda büyür, ücret aldıkça o oranda da ecir küçülür.

Ömer (*radiyallahu anhu*) Beytu'l-Mal'a davranışını yetimin malına davranışı ile kıyas ederek şunu demiştir: "Ben nefsimi bu mala karşı, yetimin malına karşı velisinin konumuna indirdim. Muhtaç olmazsam iffetli davranırım. İhtiyaç duyarsam marufa göre yerim. Maddi durumum iyi olursa borcumu (Beytu'l-Mal'dan aldığımı) öderim." (*Haraç-Ebu Yusuf s.117*)

Cihad bölgesine kendi parasıyla gelmiş, kendi parasıyla silah ve mermilerini almış, maaş almadan cihad edenin ecir ile başkalarından para alıp gelen, silah ve masrafları Beytu'l-Mala ait olan kişinin cihad eciriyle bir olmaz.

Mücahid Kardeşlere Nasihat

Beytu'l-Mal'dan ücret alıyorsak kifaye miktarınca almamız gerekir. İhtiyaç duymadığımız halde maaş alıyorsak o oranda ecrimiz azalır ve belki yapılacak başka çalışmalar maddi yetersizlik sebebiyle yapılamayacaktır. Harcadığımız her bir kuruşun hesabını yaparak harcamalı, israfa kaçmamamız gerekir. **"İsraf edenler şeytanların kardeşleridirler"** diye Rabbimiz tabir etmiştir.

Harcamalarda bolluktan sakınmalıyız. Ömer (*rahimehullah*)'ın dediği gibi "Kendinizi haşin olmaya (zor şartlara) alıştırmayınız. Zira nimetler her zaman devam etmez." Kendimizi zühd hayatına alıştırmamız ve zorluklara katlanmamız gerekir. Nimetler ve refah içinde hayat sürenler o oranda zorluğa gelemmezler. O oranda kolayca pes edebilirler. Nasıl olsa cebimden çıkmayacak! Beytu'l-Mal karşılayacak! Hesabına göre harcamalarda ve alışverişlerde bulunmamız gerekir. Bizlere tevdi edilmiş emanetleri muhafaza etmemiz, Beytu'l-Mala ait olan malzemeleri korumamız gerekir. Çünkü hepsinden hesaba çekileceğiz.

Allah'a hamd ve Rasûlü Muhammed'e salât ve selam olsun. Davamızın sonu âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd etmektir.